ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2009/66/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 13 юли 2009 година

относно кормилното управление на колесните селскостопански или горски трактори

(кодифицирана версия)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Директива 75/321/ЕИО на Съвета от 20 май 1975 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно кормилната уредба на колесните селскостопански или горски трактори ([3]) е била неколкократно съществено изменяна ([4]). С оглед постигане на яснота и рационалност посочената директива следва да бъде кодифицирана.

(2) Директива 75/321/ЕИО е една от отделните директиви от системата за ЕО одобрение на типа, предвидена в Директива 74/150/ЕИО на Съвета от 4 март 1974 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки по отношение на типовото одобрение на колесните селскостопански или горски трактори, заменена с Директива 2003/37/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. относно типовото одобрение на селскостопански или горски трактори, на техните ремаркета и на теглително-прикачно оборудване, заедно с техните системи, компоненти и обособени технически възли ([5]), и установява техническите изисквания относно дизайна и конструкцията на колесните селскостопански или горски трактори по отношение на кормилното управление. Тези технически изисквания целят сближаване на законодателствата на държавите-членки по начин, който да позволи прилагането за всеки тип трактор на процедурата за ЕО одобрение на типа, предвидена в Директива 2003/37/ЕО. Следователно разпоредбите на Директива 2003/37/ЕО, отнасящи се до селскостопанските или горските трактори, техните ремаркета и теглително-прикачно оборудване, заедно с техните системи, компоненти и обособени технически възли, се прилагат за настоящата директива.

(3) Настоящата директива не следва да засяга задълженията на държавите-членки относно сроковете за транспониране в националното право и за прилагане на директивите, които са посочени в приложение II, част Б,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

1. „Трактор (селскостопански или горски)“ означава всяко моторно превозно средство с колела или с вериги, което има най-малко две оси, чиято основна функция е в неговата теглителна сила и което е специално конструирано да тегли, бута, транспортира или задвижва определени инструменти, машини или ремаркета, предназначени за използване в селското или горското стопанство. То може да бъде приспособено да превозва товари и пътници.

2. Настоящата директива се прилага само за тракторите, определени в параграф 1, снабдени с пневматични гуми и имащи максимална конструктивна скорост между 6 и 40 km/h.

Член 2

1. Държавите-членки не може да откажат издаването на ЕО одобрение на типа, нито на документа, предвиден в член 2, буква ф) от Директива 2003/37/ЕО, или на национално одобрение на типа по отношение на тип трактор на основания, свързани с кормилното управление, ако то отговаря на изискванията, посочени в приложение I.

2. Държавите-членки не може да издават документа, предвиден в член 2, буква ф) от Директива 2003/37/ЕО, по отношение на тип трактор, който не отговаря на изискванията на настоящата директива.

([1]) ОВ C 161, 13.7.2007 г., стр. 38.
([2]) Становище на Европейския парламент от 19 юни 2007 г. (ОВ C 146 E, 12.6.2008 г., стр. 73) и решение на Съвета от 22 юни 2009 г.
([3]) ОВ L 147, 9.6.1975 г., стр. 24.
([4]) Вж. приложение II, част А.
([5]) ОВ L 171, 9.7.2003 г., стр. 1.

Държавите-членки може да откажат издаването на национално одобрение на типа по отношение на тип трактор, който не отговаря на изискванията на настоящата директива.

Член 3

Държавите-членки не могат да отказват регистрацията, нито да забраняват продажбата, първоначалното пускане в употреба или употребата на трактори на основания, свързани с кормилното управление, ако то отговаря на изискванията, посочени в приложение I.

Член 4

Измененията, необходими за адаптиране към техническия прогрес на изискванията на приложение I, се приемат в съответствие с процедурата, посочена в член 20, параграф 3 от Директива 2003/37/ЕО.

Член 5

Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 6

Директива 75/321/ЕИО, изменена с директивите, посочени в приложение II, част А, се отменя, без да се засягат задълженията на държавите-членки относно сроковете за транспониране в националното право и за прилагане на директивите, посочени в приложение II, част Б.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение III.

Член 7

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Тя се прилага от 1 януари 2010 г.

Член 8

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 13 юли 2009 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
H.-G. PÖTTERING	E. ERLANDSSON

ПРИЛОЖЕНИЕ I

1. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

1.1. **„Кормилно управление“**

„Кормилно управление“ е цялото оборудване, предназначено да променя посоката на движение на трактора.

Кормилното управление може да включва:

— кормилно колело;

— кормилен механизъм;

— управляеми колела;

— ако е необходимо, специално оборудване за създаване на допълнителна или независима сила.

1.1.1. „*Кормилно колело*“

„Кормилно колело“ е частта, която се използва от водача за непосредствено управление на трактора.

1.1.2. „*Кормилен механизъм*“

„Кормилен механизъм“ са всички компоненти, намиращи се между кормилното колело и управляемите колела, с изключение на специалното оборудване, определено в точка 1.1.4. Кормилният механизъм може да бъде механичен, хидравличен, пневматичен, електрически или комбинация между някои от тях.

1.1.3. „*Управляеми колела*“

„Управляеми колела“ са:

— колелата, чието насочване по отношение на трактора може да се променя директно или индиректно, така че да се промени посоката на движение на трактора;

— всички колела на тракторите с шарнирна рама;

— колелата от една и съща ос, чиято скорост може да се променя, за да се получи промяна в посоката на движение на трактора.

Самонасочващите се колела не са управляеми колела.

1.1.4. „*Специално оборудване*“

„Специално оборудване“ е онази част от кормилното управление, с която се създава допълнителна или независима сила. Допълнителната или независимата сила може да се създава от механична, хидравлична, пневматична или електрическа система, или комбинация между някои от тях (например от маслена помпа, компресор или акумулаторна батерия и т.н.).

1.2. **„Различни типове кормилни управления“**

1.2.1. В зависимост от източника на сила, необходима за отклонение на управляемите колела, се различават следните типове кормилни управления:

1.2.1.1. *Ръчно кормилно управление*, при което силата за управление се осигурява само от мускулната сила на водача;

1.2.1.2. *Подпомагано кормилно управление*, при което силата за управление се осигурява от съвместното действие на мускулната сила на водача и на специалното оборудване, определено в точка 1.1.4;

Кормилното управление, при което силата за управление обикновено се получава само от специалното оборудване, определено в точка 1.1.4, но при което в случай на авария на специалното оборудване може да се използва мускулната сила на водача, се разглежда като „подпомагано кормилно управление“;

1.2.1.3. *Кормилно управление със сервоусилвател*, при което силата за управление се получава единствено от специалното оборудване, определено в точка 1.1.4.

1.3. **Сила за управление**

„Сила за управление“ е силата, приложена от водача върху кормилното колело с цел управление на трактора.

2. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КОНСТРУКЦИЯТА, МОНТАЖА И ПРОВЕРКАТА

2.1. **Общи изисквания**

2.1.1. Кормилното управление трябва да осигурява лесно и безопасно управление на трактора и да отговаря на специфичните изисквания, посочени в точка 2.2.

2.2. **Специфични изисквания**

2.2.1. *Кормилно колело*

2.2.1.1. Кормилното колело трябва да е удобно за хващане и лесно за работа. То трябва да е проектирано по начин, позволяващ плавно отклонение. Посоката на въртене на кормилното колело трябва да съответства на желаната промяна на посоката на движение на трактора.

2.2.1.2. Силата за управление, необходима за да се постигне завой в кръг с радиус 12 m, започвайки от положение за праволинейно движение, не трябва да превишава 25 daN. При подпомагано кормилно управление, което не е свързано с друго оборудване, ако допълнителният източник за захранване с енергия се повреди, необходимата сила за управление не трябва да превишава 60 daN.

2.2.1.3. За да се провери съответствието с изискването по точка 2.2.1.2, тракторът трябва да се движи по спираловидна траектория със скорост 10 km/h, започвайки от положение за праволинейно движение, върху суха и равна пътна повърхност, осигуряваща добро сцепление на гумите. Силата за управление на кормилното колело се записва, докато достигне до положение, съответстващо на навлизането на трактора в кръг с радиус 12 m. Продължителността на маневрата (времето между момента, когато кормилното колело е задвижено за първи път, и момента, когато то достигне до положението, където се извършва измерването), не трябва да надвишава пет секунди при нормални случаи и осем секунди при повреда на специалното оборудване. Извършва се една маневра наляво и една надясно.

По време на изпитването тракторът трябва да е натоварен с технически допустимата максимална маса; да е с налягане в гумите и с разпределение на теглото по осите съгласно указанията на производителя.

2.2.2. *Кормилен механизъм*

2.2.2.1. Кормилният механизъм не може да включва нито електрически, нито изцяло пневматичен кормилен механизъм.

2.2.2.2. Кормилният механизъм трябва да е проектиран така, че да удовлетворява всички експлоатационни изисквания. Той трябва да е лесно достъпен за поддръжка и за проверка.

2.2.2.3. В случай на кормилен механизъм, който не е изцяло хидравличен, той трябва да позволява управление на трактора дори в случай на повреда на хидравличните или на пневматичните компоненти на кормилния механизъм.

2.2.2.4. Кормилният механизъм, който е изцяло хидравличен, и специалното оборудване, определено в точка 1.1.4, трябва да отговарят на следните изисквания:

2.2.2.4.1. Едно или повече устройства за ограничаване на налягането трябва да предпазват цялата система или част от нея от превишаване на налягането;

2.2.2.4.2. Устройствата за ограничаване на налягането трябва да са така монтирани, че да не допускат превишаване на налягането T, равно на максималното работно налягане, определено от производителя;

2.2.2.4.3. Характеристиките и размерите на свързващите тръби трябва да са такива, че тръбите да издържат налягане, равно на четири пъти T (допустимо от устройствата за ограничаване на налягането) и трябва да са монтирани и защитени по такъв начин, че опасността от повреди от удар или от смущения да е сведена до минимум, а опасността от повреди вследствие на протриване да може да се смята за незначителна.

2.2.3. *Управляеми колела*

2.2.3.1. Всички колела могат да бъдат управляеми колела.

2.2.4. *Специално оборудване*

2.2.4.1. Специалното оборудване, определено в точка 1.1.4, използвано в типовете кормилно управление, определени в точки 1.2.1.2 и 1.2.1.3, е допустимо при следните условия:

2.2.4.1.1. Когато тракторът е оборудван с подпомагано кормилно управление, определено в точка 1.2.1.2, неговото управление трябва да е възможно дори и в случай на повреда на специалното оборудване, както вече е посочено в точка 2.2.1.2. Ако подпомаганото кормилно управление няма свой собствен източник на енергия, то трябва да е свързано с акумулатор на енергия. Този акумулатор на енергия може да се замени с отделно устройство, което осигурява приоритетно енергийно захранване на кормилното управление спрямо другите системи, които са свързани към общия енергиен източник. Без да се засягат разпоредбите на Директива 76/432/ЕИО на Съвета от 6 април 1976 г. за сближаване на законодателството на държавите-членки относно спирачните устройства на селскостопанските или горските колесни трактори ([1]), ако има хидравлична връзка между хидравличното кормилно управление и хидравличната спирачна система и ако те са захранвани от един и същ енергиен източник, при повреда на една от системите силата, необходима за задвижване на кормилното управление, не трябва да превишава 40 daN. Ако източникът на енергия е сгъстен въздух, въздушният резервоар трябва да е защитен с възвратен клапан.

Когато силата за управление се осигурява единствено от специалното оборудване, определено в точка 1.1.4, подпомаганото кормилно управление трябва да има устройство, което подава предупредителен визуален или звуков сигнал, когато в случай на повреда на това специално оборудване силата за управление превиши 25 daN.

2.2.4.1.2. Ако тракторът е оборудван с кормилно управление със сервоусилвател, както е определено в точка 1.2.1.3, и при условие че това управление има изцяло хидравличен кормилен механизъм, при повреда на двигателя или на специалното оборудване то трябва да е в състояние да изпълни изцяло двете маневри, посочени в точка 2.2.1.3, използвайки допълнително специално оборудване. Допълнителното специално оборудване може да бъде резервоар със сгъстен въздух или с газ. Като допълнително специално оборудване може да се използват маслена помпа или компресор, ако това оборудване се задвижва от въртенето на колелата на трактора и не може да се разедини от тях. В случай на повреда на специалното оборудване визуален или звуков сигнал трябва да предупреди за тази повреда.

2.2.4.1.2.1. Ако специалното оборудване е пневматично, то трябва да бъде свързано с резервоар за сгъстен въздух, защитен с възвратен клапан. Вместимостта на този резервоар трябва да се изчисли така, че да са възможни най-малко седем пълни завъртания (от край до край), преди налягането в резервоара да спадне наполовина спрямо работното налягане. Изпитването трябва да се извършва, като управляемите колела са отделени от земната повърхност.

([1]) ОВ L 122, 8.5.1976 г., стр. 1.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ЧАСТ А

Отменената директива и нейните последователни изменения

(посочени в член 6)

Директива 75/321/ЕИО на Съвета (ОВ L 147, 9.6.1975 г., стр. 24)	
Директива 82/890/ЕИО на Съвета (ОВ L 378, 31.12.1982 г., стр. 45)	единствено по отношение на позоваванията на Директива 75/321/ЕИО в член 1, параграф 1
Директива 88/411/ЕИО на Комисията (ОВ L 200, 26.7.1988 г., стр. 30)	
Директива 97/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 277, 10.10.1997 г., стр. 24)	единствено по отношение на позоваванията на Директива 75/321/ЕИО в член 1, първо тире
Директива 98/39/ЕО на Комисията (ОВ L 170, 16.6.1998 г., стр. 15)	

ЧАСТ Б

Списък на сроковете за транспониране в националното право и за прилагане

(посочени в член 6)

Директива	Срок за транспониране	Дата на прилагане
Директива 75/321/ЕИО	22 ноември 1976 г.	—
Директива 82/890/ЕИО	22 юни 1984 г.	—
Директива 88/411/ЕИО	30 септември 1988 г. ([1])	—
Директива 97/54/ЕО	22 септември 1998 г.	23 септември 1998 г.
Директива 98/39/ЕО	30 април 1999 г. ([2])	—

([1]) В съответствие с член 2 от Директива 88/411/ЕИО:

„1. От 1 октомври 1988 г. никоя държава-членка не може

— да отказва предоставянето на типово одобрение на ЕИО по отношение на тип трактор, да издава документа, предвиден в член 10, параграф 1, последно тире от Директива 74/150/ЕИО или на национално типово одобрение, или

— да забранява пускане в действие на трактори,

ако кормилната уредба на този тип трактор или трактори съответства на разпоредбите на настоящата директива.

2. От 1 октомври 1989 г. държавите-членки:

— прекратяват да издават документа, предвиден в последното тире на член 10, параграф 1 от Директива 74/150/ЕИО за всеки тип трактор, кормилната уредба на който не съответства на разпоредбите на настоящата директива,

— могат да отказват предоставянето на национално типово одобрение на типа трактор, кормилната уредба на който не съответства на разпоредбите на настоящата директива."

([2]) В съответствие с член 2 от Директива 98/39/ЕО:

„1. От 1 май 1999 г. никоя държава-членка не може:

— да отказва, по отношение на тип трактор, да предостави типово одобрение на ЕО, да издаде документа, споменат в член 10, параграф 1, трето тире от Директива 74/150/ЕИО, или да предостави национално типово одобрение, или

— да забранява пускането в употреба на трактори,

ако тези трактори отговарят на изискванията на Директива 75/321/ЕИО, изменена с настоящата директива.

2. От 1 октомври 1999 г. държавите-членки

— прекратяват да издават документа, упоменат в член 10, параграф 1, трето тире от Директива 74/150/ЕИО, за всеки тип трактор, който не отговаря на изискванията на Директива 75/321/ЕИО, изменена с настоящата директива,

— могат да отказват национално типово одобрение за всеки тип трактор, който не отговаря на изискванията на Директива 75/321/ЕИО, изменена с настоящата директива."

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Таблица на съответствието

Директива 75/321/ЕИО	Директива 98/39/ЕО	Настоящата директива
Член 1		Член 1
	Член 2	Член 2
Членове 3 и 4		Членове 3 и 4
Член 5, параграф 1		—
Член 5, параграф 2		Член 5
—		Член 6
—		Член 7
Член 6		Член 8
Приложение		Приложение I
—		Приложение II
—		Приложение III